

Piotr Zakrzewski

ZASADA RÓWNOŚCI W PRAWIE SPÓŁDZIELCZYM

Streszczenie

Zasada równości ma uniwersalne znaczenie i jest spotykana w wielu gałęziach prawa. Występuje również w prawie spółdzielczym. Zdaniem przedstawicieli obcej doktryny wynika to przede wszystkim z osobowego charakteru i istoty spółdzielni oraz zasady samopomocy członków. W polskiej nauce wyprowadzano ją najczęściej z całokształtu przepisów prawa spółdzielczego, zwłaszcza tego, który zapewnia każdemu członkowi jeden głos bez względu na liczbę posiadanych udziałów. Obecnie jej podstawę stanowi art. 18 § 1 ustawy prawo spółdzielcze. Przepis ten zaliczyć należy do kategorii bezwzględnie obowiązujących. Zasada równości występuje w dwóch znaczeniach. W znaczeniu bezwzględnym oznacza, że członkowie mają te same prawa i obowiązki, niezależnie od istniejących między nimi różnic. W znaczeniu względnym oznacza, że równe prawa i obowiązki mają członkowie, którzy odpowiadają określonym kryteriom.

Zasadą równości jest zasada prawną w znaczeniu dyrektywalnym, co ma istotne znaczenie w kontekście wykładni przepisów prawa spółdzielczego. Adresatem zasady równości są organy spółdzielni, a beneficjentami wspomnianej zasady pozostają członkowie. Zakresem obowiązywania tej zasady objęte są prawa i obowiązki wynikające ze stosunku członkostwa i stosunków pochodnych od członkostwa. Naruszenie zasady równości w uchwale zagrożone jest sankcją nieważności.

PRINCIPLE OF EQUALITY IN COOPERATIVE LAW

Summary

The principle of equality is of universal value and exists in many provinces of law, including cooperative law. In the opinion of the representatives of foreign doctrines, it results from the personal character and nature of a cooperative and the principle of mutual aid shared among the members. The Polish legal science recognizes the principle on the grounds of the overall regulations of cooperative law, especially the one offering one vote to one member, regardless of the volume of shares in their possession. This rule is stated in Article 18, par. 1 of the Cooperative Law Act. This regulation belongs to the category of an absolutely binding norm. The principle of equality has two meanings. If we take an absolute approach, the members have equal rights and obligations, irrespective of existing differences. If we take dispositive approach, equal rights and obligations are granted to those who meet specific criteria. The principle of equality is a legal principle in a directive sense, which is of significance in the interpretation of cooperative law. The addressees of this principle are cooperative authorities and the members are the beneficiaries. The principle encompasses the rights and obligations ensuing from the membership and derivative relationships. The violation of the principle in a cooperative's resolution is subject to nullity.

Принцип равенства в кооперативном праве

Резюме

Принцип равенства имеет универсальное значение и встречается во многих отраслях права. Выступает он также в кооперативном праве. По мнению представителей чужой доктрины возникает этот принцип прежде всего из личного характера и сущности кооператива, а также принципа взаимопомощи его членов. В польской науке чаще всего его выводят из совокупности предписаний кооперативного права, особенно того, которое даёт каждому члену один голос независимо от числа имеющихся взносов. В настоящее время его основу составляет ст. 18 §1 закона о кооперативном праве. Предписание следует зачислить к категории тех, которые обязывают всегда. Принцип равенства выступает в двух значениях. В безусловном значении означает, что члены имеют те же самые права и обязанности, независимо от существующих между ними отличий. В относительном значении означает, что равные права и обязанности имеют только те члены, которые отвечают определенным критериям. Принцип равенства является юридическим принципом в директивном смысле, что имеет существенное значение для толкования предписаний кооперативного права. Адресатом принципа равенства являются органы кооператива, а бенефициантами упомянутого принципа остаются члены. Сферой обязательства этого принципа объята права и обязанности, возникающие из взаимоотношений членства, а также из производных этих взаимоотношений. Нарушение принципа равенства в постановлении влечёт за собой санкцию признания недействительности.